

ázsiai ejusdem forinae törökjeink teljes erejükből azon igyekeznek, hogy a török irtói rokonszenves érzelmeiket nyilvánítsák, kiknek vértük most is ereikben foly, azon barbár vadak iránt, kiknek borzasztó jogtalansága, rablása, népeket kiirtása még pártját nem találta. Mig azok a modern civilizáció s a szent igazság ellen harcolnak, addig ezek az együtt lakó nemzetiségek megfojtására törnek, elveszik mindenüket, hogy maradjanak a fakapánál, iskoláikat bezárják, tankönyveiket elkobozzák, erőszakkal magyarosítják a politikailag megölik. S pokoli céljuk elérésére minden látható s nem látható eszközt felhasználnak, s drákói céljuk elérésére ép a nemzetiségek izzadságából kifacsart pénzt használják fel, építvén e pénzből egyetemeket, színházakat. (Itt emondja, hogy minden rosznak oka a magyar értelmiség, mely a magyar népet igaztja s a románok ellensége, s minden áron magyarosít.) S mégis kívánják, hogy a román Magyarország hű polgára legyen. A román most is szereti hazáját s uralkodóját, a császárt, — de gyűlöli ellenségét, a jogbitorlókat! (A kancsuka majd kiábrándítja az elégtelenség idétlen hőseit. S z e r k.)

Szláv lapszemle.

A zágrábi „Národne Novine“ korainak találja most már a békéről szólani, a mikor még a háború tulajdonképp meg sem kezdődött. A mig az oroszok a Dunát át nem lépik s Bolgárországra hatolnak: addig a háború még kezdetét sem vette; annál kevésbé lehet tehát a béke esélyéről beszélni, a mint hogy a korán szárnra bocsátott hírek illetékes helyről a leghatározottabban módon meg is cáfolattak. A zágrábi hivatalos lap ezután ismétli azt, a mit a háború kiütése óta már többször felhozott: hogy tudniillik Oroszország a mostani hadjáratban nem folytat hódító politikát, s ép ezért joggal követelheti Európától, hogy annak idejében oly békét köthessen — minden beavatkozástól menten — Törökországgal, a mely legáltalább erkölcsi nyereseménykép felel majd meg a mostani háborúban hozott áldozatainak.

Az újvidéki „Szerbski Narod“ szerint Szerbia trónján már nem az Obrenovicok ülnek, hanem a nagy Obrenovic Mihály gyilkosai: Riztics és Ivánovic Vladimir, kik az ifju fejedelmet bábbá tevék, a ki tehetetlenségében hálójukból ki nem szabadulhat. Az emberiség s a szerb nép érdekében felhívja tehát nevezett lap a nagyhatalmakat, vegyék védelmükbe Szerbiát, illetve a szerb népet a szerb kormányon lévő keresztény törökök ellenében, hogy ne inficiálják többé a népet Szerbiában, ne az osztrák-magyar birodalom egyfajta békés állampolgárait. Az ottani állapotnak véget kell vetni, erre a három császári szövetség van képes a szerb népet az ottani szerencsétlen népre való tekintetből, hanem tekintettel Ausztria Magyarországára is, mely oly inficiált állapotokat közvetlen szomszédságában nem tűrhet tovább.

A zágrábi „Obzor“ a pápai fogadtatást említvén, a magyar küldöttségre azt állítja, hogy a horvátokat saját általvaló gyanánt készült bemutatni; a pápa ő szentége azonban jól tudja, hogy a horvátok külön nemzet, külön területtel és külön királlyal, ezeknek adta az elsőbbséget.

Petőfi él!

A szélrózsa minden irányában elterjedt a hír, hogy: Petőfi él!

Akit megirattunk, mint költészetünk legnagyobb csillagát, kiért gyalgoltunk lélekben mióta elvesztettnek hittük, kinek azért nem emeltünk szobrot, mint Mátyás királynak, hogy „emléke nem kért oszlopot ércből“ — él, a legszabadságszeretőbb szív még dobog az olombányák mérges levegőjében. Vajjon annak számára terem-e oly nemes érc a föld keblében, mely elég szilárd és fényes legyen nagy nevéhez? A költő egy világ egy emberbe zárva — mondja Hugo. S ez a világ még a miénk, ha a hír nem csal. Ha a költő él, ha visszajőne, oh, az lesz az ország zengés, népkialtás; folyam lesz örömkönyűinkből s uszva jő meg rajta.

Egy hosszú, kínos korszak szenvedéseit elfeledtetni velünk a viszontlátás kéje. Vajjon a sors érdemesít-e annyi öröme, hogy karunkat kitarhassuk az ő ölére? Nem pusztá leg, nem csalódás, nem álmoképet fog melegíteni szívünk lázas dobbanása, hanem őt, a jók javát, a szabadság kiszendvedt vértanuját.

Az örömköny elborítja szemünket gondolatára is annak, hogy lesz lelkiünk legtitkosabb gondolatainak, — vágyainak tolmácsa, a kinek mondjuk:

„Menj tehát!
Előre is egy nemzet megy veled,
Hogy dobbanásitól megrendül a föld
S anyaglábról ércoklossz lehall!
Kiáltás hát! Kezd reá dalod!“

Petőfi él!

E cím alatt a kolozsvári lapok riasztó cikket közölnek egy bizonyos Monosses Dániel valomási alapján, kinek állítása szerint a szibériai olom-

bányákban még ma is sok magyar sanyarog. Monosses saját viszontagságait a kihaltató kolozsmezei hatóság előtt így adta elő:

1849. május 24-én Kolozsvárt besoroztatott a 67-ik honvédszázalóba, melynek akkor parancsnoka őrnagy Tolnai Gábor volt. Kolozsvárról Csíkszeredába vitettt, a hol egy csatában jobb lába combján kapott seb következtében kórházban 9 hétig feküdt. Itt mintegy 200 más beteggel együtt a muszáik kezébe esvén, előbb Bukurestbe szállították, majd Széptérvára s onnan az olombányákba vitték, hol 5 évig mint munkás tartatott. 5 év leteltével 1854-ben besoroztatott a 8-ik gyalogezredbe s a törökök elleni hadjáratba vitettt. A háboruban két sebet kapott, egyet homlokán, egyet lábában. Mint sebesült Rovác, Blangoic, Vodie stb. helységeken feküdt.

Az oroszok folyó 1877. január 24-én bocsátották szabadon többekkel együtt, 385 frt és utlevéllel ellátva. Még az nap hajóra szállva, a jeges tengeren Észak-Amerikába, onnan 3 hónap múlva Velencebe szállították, honnan vasuton Bécsbe vitettek. Bécsben három napot töltöttek, itt 5-5 frtot kaptak. Bécsből Kolozsvárra s innen május 10-án Szováthra érkezett. Elbeszélése szerint Magyarországból és Erdélyből Pétervárt mintegy 2775-en voltak muszka fogságban, vegeyesen magyarok, szászok, oláhok, szidők, honnan többfelé lettek szétszórtva. Ő 482-ed magával volt egy helyen. — Es itt átadjuk a szót magának az elbeszélőnek:

„Onnan elindultunk — ugymond — még a következők maradtak ott: Egy Petőfi nevezetű, mivel többször személyesen beszéltem; hozzávetőleg kora 60 év felé jár és magát nős és gyermekeknek mondotta Magyarországon. Ezen iri ember nem volt beosztva a hadseregbe, hanem előbb az olombányában mint munkás, később ugyanott mint felügyelő volt, kit mint ilyent hagyttam ott.“

Elbeszélő előadása szerint Petőfit többekkel bányamunkában hagyta. Ők 284-en indultak el, kik közül betegség és más okból 100-an Olaszországban maradtak; a többiek Bécsig jöttek s onnan oszoltak szét. Mindnyájan orosz utlevéllel voltak ellátva. Monosses D. a kihaltgatásnál a magát felmutatni nem tudta, mivel hazaérkeztekor kérvényt íratván valami szolgál nyerhetése iránt a belügyminiszteriumhoz, utlevél a kérelemhez mellékelte. A postai utn elküldött folyamodványról revénye van.

Al-Csik, 1877. június 10.

Csik-Tusnád nemes egyházközségében a hó 10-én lélekemelő ünnepély volt. Ekkor tartá t. Kovács Gyárfás új áldozár ur első szent miséjét a csik-tusnádi anyatelepben főt. Mártonffy János és n. t. Kone István plébános urak karvezetés mellett. A szónok n. t. Ferenczi Károly szent-kerályi plébános ur volt, ki élenk az új pap elé tárta mindazon küzdelmeket, rágalmakat s általában az egyház azon szenvedéseit, melyeknek valamint általán mindenki, ugy annak egyes tagjai is alávetvék; mert ha bántalmaztatva sir az édes anya, lehetetlen, hogy köszívtek legyenek irányában gyermekei. A templomi ünnepély kellő rendben véget értvén, a tusnádi plébános n. t. Kone István ur vendégteretet mutató 70-nél több terítők asztala mellé sorakoztunk, hol a pohárköszöntők sorát az új áldozár nyitotta meg, nagymélt. püspök urunka emelvén poharat. Folytak a jókívánatok a maga rendjén, midőn főt. Imecs Fülöp Jákó somlyai igazgató ur azon eszmét penditette meg: ha a somlyói szegény, de jó tanulók fiak ösztönzésére valami utat-módot lehetne találni. Ki is találta ezt rögtön ő maga, mert „szerény adományok a csik-somlyói tanulóknak javára“ cím alatt egy aláírású ívet rögtönözve, számosan irtak alá a nevezett célra, elől menvén jó példával n. t. Kone István ur 5 frttal, mit minden következő évre jutalmul felajánlani szives volt. Követé őt Balázs Antal ur, zászlót is igérve a gymnasiumnak és más lelkes adakozók. Ezután felállott szintén az adakozók között levő n. t. Csizser János szent imrei költő plébános ur fényes és mély vallásos érzelmet lehelő alkalmi költeményét, melyet költészet és tartalmi szépségénél fogva bátor vagyok levelemben írni:

Tiszteendő Kovács Gyárfás albumába.

1877. június 10.

Zugó tenger partján áll egy ifju hajós,
Merengve égbe néz s ugy tesz, miként a jós;
Ajknak mosoly lebeg, szemében üdv ragyog,
Szívéből fohász kél: „Oh hála! itt vagyok!
Kis naszdóm hozott idáig engemet,
Az élet folyamán kibirtam a szelet.
De im! most tenger áll előttem s ugy zajong,
Az óriás hajón sok sziv eseng, sjong.“
De kél a hős vezér és szól: „Ne féljetek!
Bennem bizzatok ti kishitű emberek!
S az ifju nem haboz, bátran hajóra lép,
Örömszajok között üdvözlí ott a nép.“

Ezen ifju hajós te vagy, új pályatárs!
A tenger az élet, melyben vihar csatáz,
A hajó az egyház; vezére, Jézusunk,
Kivel bizton hisszük, hogy majd célhoz jutunk.
Hajónk árbocfája az ő szent keresztje,
Vitorlája a hit, szentlélek a szele.
Horgonyunk a remény, lánca a szeretet,
Jer velünk, e hajó az istenhez vezet!

V. Csizser János.

E nagy hatást gerjesztő költemény felolvasása után bekövetkezett az ebéd vége is. Mindenki a legjobb kívánattal távozott mind a házigazda n. t. Kone urtól, kívánva, hogy az isten emlékezzék meg

áldozatairól, melyekkel igen sok nyomort enyhítették szegénységét vizsgáltat, iskolái és egyházi célokra elmozdította s az új áldozár urnák is csaknem 2-éven át jötevő pátronusa és primitiójának feltartója volt; — mind az új áldozártól, kinek szívünk mélyéből kívántuk, hogy a mindenható életének kedvezve, igen sokáig tarthat meg a dicsőségének, az emberek üdvének előmozdítására, a hon és az egyház javára.

Bibó.

Legújabb.

Bécs, jun. 16. A közpéntengeri török hajóraj parancsnoka Kréta ellen utasításokat kapott. — A szigetben levő török sereg erősítést kapott.

Bécs, jun. 16. A muszka cár — tán a Pestra szánt török rendjelek ellensúlyán — lir szerint több orosz érzelműk ismert osztrák föfiztet és politikai kiváló orosz rendjelekkel készült kiintetni. Ultramontan körökben nagy izgatottságot okoz a pétervári panszláv bizottságnak egy állítólagos titkos levele, mely egyházi címen nagy összegekre rugó pénzbeli segélyt ígér azon cseh községeknek, amelyek papjaikon és hitükön taladni s az orosz egyház keblébe belépni vállalkoznak.

Konstantinápoly, jun. 16. Kars várát az oroszok három nap óta szakadatlanul lövik. Itt általában hiszik, hogy ez egy döntő rohamnak akar bevezetése lenni. A vár eddig keményen tartja magát, de ha Mukhtar basa a küszöbön álló nagy ütközetben megveretnék, számbavéve az orosz hadaknak folytonos szaporítását és azt, hogy Törökország teljesen képtelen hasonló újabb erőfeszítésekre, a vár hamaros eleste több mint valószínű.

Bécs, jun. 16. A közös hadügyminiszteriumban állítólag „fontos“ tanácskozások folynak a szerb-román határon elkerülhetlennek mutatkozó némely „kisebrendű“ katonai intézkedések fölött.

Bécs, jun. 16. Egy kósza hír azt állítja, hogy Rodich legközelebb Romániába rándul s az osztrák császár üdvözlétét ő viszi a cárhoz.

Szt. Pétervár, jun. 16. Gyurgyevo és Oltenicánál naponta történnek mérszárlások; mi részünkön sebesülés nem történt. A cár és a trónörökös ma utazik Bukurestbe, hol Károly fejedelemnél fognak ebédelni.

Páris, jun. 16. A „Mémorial Diplomatique“ jelenti, hogy a brit kabinet kijelentette Görögországnak, mely sem a portának való hadüzenetet, sem Epirusban és Thessaliában való ellenségeskedéstük tűrni nem fogja.

Pétervár, jun. 16. (Hivatalos.) A törökök Kars felső erősségeiről és a magaslatokon levő három ütegből lövöldöztek az orosz tábort és a tüzérségi szállítmányt; az oroszok túlézése elhalgatóra és visszavonulásra kényszerítette őket; öt orosz tüzér megsebesített. — Az oroszok 9-ikén orosz szállították Alasketet és 10-én Szedje kámot; a törökök sietve Kenrijökbe vonultak vissza. élelmiszert és tábori műhely hagyva hátra.

Belgrád, jun. 16. A skuptsina első ülésében, mint hírlik. indítvány fog tétetni a szerb függetlenség ki nyilatkoztatása tárgyában; hir szerint ez indítvány elfogadására két harmad többség biztos. A Javor mentén hadtestet állítanak fel, hogy Montenegró részére szabad mozgást biztosítsanak.

Bécs, jun. 16. A „P. Corr.“ Plojastiból jelenti a cár ma fogja Milán fejedelmet fogadni. — Bistic Gorsakoff hgnél kikallgatást kért. — Alexius jugsyag a cár által a főhadiszállásra rendeltetett. — Ugyanezen lap jelenti Belgrádból: Több lökerekedő tudakolására a külügyminiszter kijelenté, hogy a kormány nem fog mozgósítani s ily lovak beszerzésére szinos szükségse. — Miután a porta valamennyi csapatát Ó-Szerbiából kivonta, a kormány Javart csak közönséges határőrökkel fogja megállítani. — Az ez évi honvédygyakorlatok elmaradnak.

Konstantinápoly, jun. 16. Az egyiptomi sereg ideérkezett. A szultán közelébb Drinápolyba meg az erődítéseket megvizsgálja.

V E G Y E S.

— A Deutsch M.-féle műv. intézettől a „Képes Regelő“-re vonatkozólag következő sorokat vettünk: „Béces lapjában olvaván, hogy az általunk mellékelendő „Képes Regelőre“ előfizetést hirdet, tisztelettel értesítjük, hogy több lapkiadó uraknak felvilágosításadás által a f. évi jul.—sept. évnegyedbeni korai megjelenésében akadályozva lettünk, miáltal könyvtelenítettünk ennek megjelenését az okt.—dec. évnegyedre halasztani.“ — Azon előfizetőinket, kik a „Képes Regelőre“ előfizettek, kérjük nyilatkozni az iránt, hogy előfizetési pénzeiket visszaküldjék, vagy azokat az okt.—dec. évnegyedre megtartsuk.

A „Nemere“ kiadóhivatala.

— A kézdi orbai kerület t. c. lelkészi testülete a mai napon tisztelettel főispán ur ő méltóságánál Bálint Károly esperes kanonok ő nagysága vezetésé alatt, ki is a bemutatás alkalmával tartott szép üdvözlő beszédjében kiemelte azt, hogy ezen megyében a vallásfelekezetek oly szép egyetértésben élnek egymás között, mely mintaképeül szolgálhat akármely más törvényhatóságnak, és végre pártfogásába ajánl a népnevelés ügyét. Főispán ur hasonló szívélyes szavakban köszönné meg a megemlékezést, igérvén a népnevelés